

## **PRANEŠIMAS SPAUDAI**

**2026.08.03, Kaunas**

### **Kauno šeimų balsas: jaunų šeimų ir jaunimo išvalgos padės kurti šeimai draugiškos savivaldybės modelį**

Kas šiandien labiausiai lemia jaunų žmonių apsisprendimą kurti šeimą, o kas tam trukdo? Atsakymų į šiuos klausimus ieško Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos įgyvendinamas projektas „Šeima 2050: šeimai draugiška savivaldybė“. Projekto metu atliktas kokybinis fokus grupių tyrimas atskleidė, kad šeimos planavimą lemia ne tik finansinės galimybės, bet ir būsto prieinamumas, darbo bei šeimos gyvenimo suderinamumas, kokybiškos viešosios paslaugos ir pasitikėjimas savo gyvenamąja aplinka.

Tyrimo metu siekta išsiaiškinti, kokios patirtys formuoja jaunų žmonių požiūrį į šeimos kūrimą, su kokiais iššūkiais jie susiduria planuodami šeimą, kokių paslaugų tikisi iš savivaldybės ir kokie veiksniai labiausiai prisideda prie šeimai palankios aplinkos kūrimo.

Tyrimo metu surengtos dvi fokus grupių diskusijos: viena – su jaunomis šeimomis (iki 37 metų), kita – su šeimą planuojančiu jaunimu (iki 35 metų). Diskusijose dalyvavo 16 dalyvių iš skirtingų Kauno miesto seniūnijų. Skirtingos dalyvių patirtys leido pažvelgti į šeimos kūrimo procesą iš dviejų perspektyvų – tų, kurie jau augina vaikus ir kasdien susiduria su šeimos gyvenimo iššūkiais, bei tų, kurie dar tik planuoja kurti šeimą ir vertina būsimas sąlygas.

Tyrimą atliko docentė dr. Nijolė Čiučiulkienė ir magistrė Vytautė Rūkienė. Surinkta medžiaga analizuota taikant indukcinės kokybinės turinio analizės principus, leidusius išskirti pagrindines temas ir pasikartojančius jaunų žmonių bei šeimų poreikius.

Tyrimas atskleidė, kad jaunų šeimų ir jaunimo požiūriai daugeliu klausimų sutampa. Abi grupės svarbiausia šeimos kūrimo prielaida įvardijo ekonominį saugumą – stabilias pajamas, finansinį užtikrintumą ir galimybę įsigyti nuosavą būstą. Taip pat pabrėžta, kad sprendimas kurti šeimą yra atsakingas ir reikalaujantis ne tik materialinio, bet ir emocinio pasirengimo.

Pasak tyrimą atlikusios Vytautės Rūkienės, „nors dauguma respondentų pabrėžė finansinio stabilumo svarbą, nustebino tai, kiek daug dėmesio jie skyrė saugumo jausmui. Žmonėms svarbu žinoti, kad susidūrę su neapibrėžtomis situacijomis jie turės kur kreiptis, sulauks palaikymo, supratimo ir reikalingos informacijos. Ypač pirmieji metai gimus vaikui šeimai dažnai būna didelis iššūkis – tai naujos patirtys, bemiegės naktys, kūdikio priežiūros iššūkiai, kartais ir sudėtingesnė mamos fizinė ar emocinė būseną. Todėl labai svarbu, kad šeimos jaustų visuomenės ir institucijų palaikymą. Tai ypač aktualu šiandien, kai nemaža dalis jaunų šeimų gyvena toliau nuo savo artimųjų ir ne visada gali pasinaudoti senelių ar platesnės šeimos pagalba“, – teigia tyrėja.

Dar viena ryški tyrimo tema – darbo ir šeimos gyvenimo suderinamumas. Jaunimas kalbėjo apie lankstaus darbo galimybių ir galimybės daugiau laiko skirti vaikų priežiūrai svarbą, o šeimos dalijosi praktiniais iššūkiais: vaikų ligomis, darželių darbo laiku ir darbdavių lankstumu.

Skyrėsi šiek tiek dalyvių požiūrio perspektyva. Jaunos šeimos, remdamosi asmenine patirtimi, daugiau dėmesio skyrė sveikatos priežiūrai, ugdymo, socialinių paslaugų, infrastruktūros ir

informacijos prieinamumo klausimams, o jaunimas šias sritis dažniau įvardijo kaip ateities lūkesčius.

Tyrimo dalyviai nuosavo būsto turėjimą ir finansinį stabilumą įvardijo kaip vienas svarbiausių sąlygų apsisprendžiant kurti šeimą.

„Šiuo metu kai kurios valstybės paramos būstui priemonės orientuotos į regionus, todėl dalis mūsų tyrimo dalyvių kauniečių negalėjo jomis pasinaudoti. Tai rodo, kad savivaldybėms svarbu ieškoti papildomų sprendimų, kaip padėti jaunoms šeimoms, pavyzdžiui, plėtoti socialinio būsto ar kitas paramos priemones. Tokios iniciatyvos būtų aiškus ženklas, kad savivaldybė rūpinasi šeimomis ir jų galimybėmis kurti gyvenimą Kaune“, – sako Vytautė Rūkienė.

Apibendrinus diskusijų rezultatus išryškėjo keturios pagrindinės kryptys, kurios, dalyvių nuomone, turėtų būti kiekvienos šeimai draugiškos savivaldybės prioritetai: didesnis ekonominis saugumas jaunoms šeimoms, geresnės darbo ir šeimos derinimo galimybės, kokybiškos bei lengvai prieinamos ugdymo, sveikatos ir psichologinės pagalbos paslaugos, taip pat aiški informavimo ir konsultavimo sistema bei šeimų poreikiams pritaikyta gyvenamoji aplinka.

Tyrėjos nuomone, svarbu, kad šeimos politika būtų kuriama ne tik nacionaliniu, bet ir vietos lygmeniu, įsiklausant į pačių šeimų patirtis. „Norėtusi, kad Lietuvoje šeimos politika būtų formuojama nuo apačios – remiantis pačių šeimų patirtimis, jų kasdieniais iššūkiais ir realiais poreikiais. Tik į vietos šeimų poreikius orientuoti sprendimai gali užtikrinti, kad šeimos politika būtų veiksminga ir prisidėtų prie demografinių iššūkių sprendimo“, – pabrėžia Vytautė Rūkienė.

Kauno mieste atlikto fokus grupių tyrimo rezultatai padės formuojant plano „Šeimai draugiška savivaldybė“ vertinimo kriterijus.

Projektą „Šeima 2050“ įgyvendina Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija. Projektą finansuoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Įgyvendinimo laikotarpis – 2026 m. gegužės–gruodžio mėn.

Daugiau informacijos: [www.seima2050.lt](http://www.seima2050.lt)

**Kontaktai žiniasklaidai:**

Simonas Streikus, projekto vadovas

Tel. +370 647 02839

El. p. [simonasstreikus1982@gmail.com](mailto:simonasstreikus1982@gmail.com)

Ieva Daugėlė, renginių organizatorė

Tel. +370 671 80109

El. p. [ievadaugele@gmail.com](mailto:ievadaugele@gmail.com)